

Til:
Klima -og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse på endringer i rovviltforvaltningen

Vi viser til utsendt høringsnotat «Høring av endringer i rovviltforvaltningen» av 06.06.2019, med forslag til endringer i naturmangfoldloven, rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst:

- Endring av naturmangfoldloven § 17 annet ledd – Nødvergebestemmelsen
- Naturmangfoldloven § 26 b – Etablering av uavhengig rovviltklagenemnd
- Rovviltforskriften §§ 4 og 5 – Antall forvaltningsregioner for rovvilt
- Rovviltforskriften §§ 4 a og 6 – Felles bestandsmål og arealdifferensiering for flere rovviltregioner
- Rovviltforskriften § 6 – Landbruksdirektoratet gis rett til å avgi uttalelse til regionale forvaltningsplaner for rovvilt
- Rovviltforskriften § 18 – Kommuners adgang til å klage på rovviltnemndenes vedtak om felling av rovvilt
- Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst §§ 29 a og 34 – Fellingsmetoder for jerv

Under følger våre merknader.

Endring av naturmangfoldloven § 17 annet ledd – Nødvergebestemmelsen

Norges Skogeierforbund støtter ikke endringene i ordlyden i nødvergebestemmelsene i naturmangfoldloven § 17 annet ledd.

Vi mener en slik endring vil kunne skape usikkerhet om hvordan bestemmelsen skal tolkes, spesielt ved direkte angrep på husdyr. En slik endring er etter vårt syn ikke nødvendig for å oppfylle våre forpliktelser etter Bernkonvensjonen.

Naturmangfoldloven § 26 b – Etablering av uavhengig rovviltklagenemnd

Norges Skogeierforbund støtter ikke opprettelsen av en uavhengig klagenemnd . Forvaltning av de store rovdyrene er et felt med sterke interessekonflikter som berører mange mennesker og lokalsamfunn. Vi mener at det nettopp i et slikt felt er viktig med politiske demokratiske prosesser for å kunne balansere motstridende interesser på en god måte.

Bestandsmålene i rovviltforskriften er satt slik at de skal sikre overlevelsesevnen til de store rovdyrene. Forvaltning av de store rovdyrene etter naturmangfoldloven, når bestandsmålene er nådd, beror derfor i stor grad på skjønnsmessige vurderinger av hensynet til ulike interesser og hvordan de vektet. Vi mener at slike skjønnsmessige vurderinger vil være tilstede i like stor grad i en uavhengig rovviltklagenemnd, men da uten demokratisk forankring. Det vil etter vårt syn være svært uheldig for tilliten til rovviltforvaltningen.

Som eksempel viser vi til Oslo Tingrett sin vurdering av balansegangen mellom faglige vurderinger og skjønn for bruk av naturmangfoldloven i dom av 18. mai 2018 i saken hvor WWF saksøkte staten for overprøving av tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om lisensfelling av ulv:

«Retten mener videre at vurderingen av om vilkåret «offentlig interesse av vesentlig betydning» er oppfylt vil bero på et skjønn som domstolen bør være tilbakeholden med å overprøve. Det vises til blant annet Rt. 2004 s. 1092. Det er i stor grad et politisk spørsmål hvor stor ulvebestanden skal være og hvordan den skal forvaltes, så lenge Norge overholder sine internasjonale forpliktelser etter Bernkonvensjonen.»

Departementet beskriver også selv at forvaltning av store rovdyr er et politisk felt. På side 13 i høringsnotatet diskuteres behovet for å kunne instruere førsteinstans for å sikre en tilfredsstillende overensstemmelse mellom politiske mål og praksis, her påpekes det at «Dette kan hevdes å være særlig relevant på rovviltfeltet, som er utpreget politisk og i stor grad detaljstyrt fra Stortinget».

Vi mener at Stortingets mulighet for å styre rovviltpolitikken vil bli vesentlig svekket dersom det opprettes en uavhengig rovviltklagenemnd. Dette begrunnet med at man ved opprettelsen av en uavhengig nemnd i mindre grad enn i dag vil kunne ansvarliggjøre sittende regjering, for de skjønnsmessige vurderingene som vil måtte gjøres også i en uavhengig klagenemnd. Dette er etter vår vurdering brudd på grunnleggende demokratiske prinsipper og vil kunne slå svært uheldig ut for tilliten til oppfølging av Stortingets vedtatte rovviltpolitikk.

En av grunnene til at departementet foreslår at det opprettes en uavhengig klagenemnd, er at klagesakene legger beslag på mye ressurser i forvaltningen, og da særlig i departementet. Med administrativ besparelse som et av hovedargumentet for opprettelse av en klagenemnd, finner vi det underlig at det i høringsnotatet ikke er gjort vurderinger av ev. innsparinger. Som departementet selv beskriver i høringsnotatet, vil opprettelsen

og drift av en klagenemnd ha en økonomisk og administrativ grunnkostnad. Med bakgrunn i administrative og økonomisk kostnader ved innføring av tilsvarende nemnder på andre saksfelt, har vi vanskelig for å se for oss at opprettelsen av en slik nemnd er samfunnsøkonomisk mer lønnsomt enn å sørge for at departementet har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse, eksempelvis gjennom omfordeling av budsjettmidler.

I høringsnotatet påpekes det også at klagesaker er en belastning for politisk ledelse i Departementet. Etter vår vurdering skyldes mye av denne belastningen frustrasjon over departementets manglende etterlevelse av Stortingets vedtatte rovviltpolitikk. Det departementet beskriver som en belastning er etter vår vurdering en viktig del av demokratisk innflytelse over politikken på området.

Rovviltforskriften §§ 4 og 5 – Antall forvaltningsregioner for rovvilt

Norges Skogeierforbund støtter ikke forslagene til opprettelsen av større rovviltregioner som foreslått av departementet i høringsnotatet.

Hensikten med opprettelsen av forvaltningsregionene for rovvilt og de regionale rovviltnemndene (som en oppfølging av Rovviltmeldingen (St. meld. nr 15 (2003-2004)) var å legge vekt på en forvaltning «som i størst mulig grad inkluderer berørte regioner og lokalsamfunn». I Rovviltforliket i 2011 (Representantforslag 163S (2010-2011)) ble det fastsatt som et mål å styrke den regionale rovviltforvaltningen. Etter vår oppfatning er en viktig del av bakgrunnen å sikre at medlemmene i rovviltnemndene har oversikt over interessekonflikter og skadesituasjon, samt geografisk nærhet til forvaltningsområdene. Forslaget fra departementet er etter vår vurdering i strid med rovviltforlikene og Stortingets vedtatte politikk på området.

Med begge de ulike forslagene som foreligger vil rovviltnemndene, slik vi ser det, både få mindre geografisk nærhet og kunne miste oversikten regionalt og lokalt.

Eksempelvis vil ulvesonen utgjøre en liten del av sin rovviltregion i begge forslag. Her vil store deler av sonen være beiteprioriterte områder. Dette kan igjen medføre at de som lever med belastningen av å ha ulv ikke får den tiltenkte innflytelsen over gjennomføring av vedtatt rovviltpolitikk.

Vi mener det er en viktig forutsetning for tilliten til forvaltningen at representanter som selv bor og lever i områder med de utfordringene de store rovdyrene medfører, sikres innflytelse i de regionale rovviltnemndene. Vi har vanskelig for å se hvordan dette kan sikres ved departementet sine forslag til større forvaltningsregioner.

Vi ser også at større regioner kan bidra til å maskere effekter av rovdyrs tilstedeværelse som tap av husdyr, forringet jakt og annen utmarksbasert næring, redusert livskvalitet og andre offentlige interesser av vesentlig betydning. Effekter som er vesentlige for lokalsamfunn kan virke/ gjøres mindre vesentlige når de sees i kontekst av en tilstrekkelig stor region. Dette kan igjen bidra til en oppfatning av at det som er høyst reelle utfordringer for mange lokalsamfunn, bagatelliseres.

Rovviltforskriften §§ 4 a og 6 – Felles bestandsmål og arealdifferensiering for flere rovviltregioner

Norges Skogeierforbund støtter ikke forslaget. Vi mener at forslaget om felles bestandsmål på tvers av rovviltregioner er for dårlig utredet.

Det gjelder, hvilken effekt det vil ha for oppnåelsen av bestandsmålene for de ulike rovdyrartene, hvordan det vil påvirke regional forankring og om det kan gi økte byrder for enkelte regioner som i dag når bestandsmålet.

Eksempelvis for ulv, er ulvesona det eneste området det skal være en fast etablert ulvestamme. Her har man i dag felles bestandsmål i region 4 og 5. Slik vi ser det vil en formalisering om felles bestandsmål og arealdifferensiering ikke ha betydning for forvaltning av ulv.

Når det gjelder hensynet til regional forankring, er vi bekymret for hvordan et felles bestandsmål vil påvirke de regionale rovviltnemdenes innflytelse over hvordan rovviltpolitikken skal gjennomføres regionalt når bestandsmålene er nådd.

Rovviltforskriften § 6 – Landbruksdirektoratet gis rett til å avggi uttalelse til regionale forvaltningsplaner for rovvilt

Norges Skogeierforbund støtter departementets forslag om at Landbruksdirektoratet får rett til å avggi uttalelser til regionale forvaltningsplaner

Rovviltforskriften § 18 – Kommuners adgang til å klage på rovviltnemndenes vedtak om felling av rovvilt

Norges Skogeierforbund støtter departementets forslag om at kommunen får adgang til å klage på rovviltnemndenes vedtak om felling av rovvilt

Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst §§ 29 a og 34 – Fellingsmetoder for jerv

Norges Skogeierforbund støtter departementets forslag om endringer i fellingsmetoder for jerv.

Jakt på jerv er krevende. Erfaringen med lisensjakt på jerv tilsier at det er et behov for å gjøre endringer i regelverket som legger til rette for en effektivisering av jervejakta. Vi mener det er viktig at regelverket utformes på en slik måte at nye metoder som bruk av lys på åte og elektronisk overvåking av bås, blir en mulighet og ikke pålegges den enkelte jeger.

Med hilsen for
Norges Skogeierforbund

Per Skorge
administrerende direktør

Hans Asbjørn K. Sørli
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent